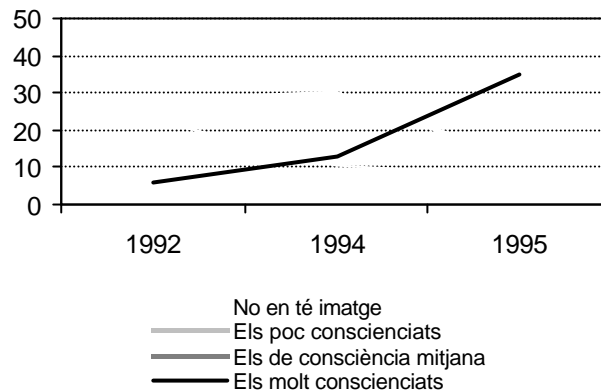

5.4 CONSCIÈNCIA PÚBLICA I PARTICIPACIÓ

Les dades sobre conscienciació pública a Catalunya les proporciona l'Índex de Consciència Mediambiental elaborat pel Departament de Medi Ambient a partir de les enquestes realitzades els anys 1992, 1994 i 1995. El grau de conscienciació ambiental s'ha incrementat en gran part de la població de

Catalunya, augmentant el grup dels més conscienciats del 6 % al 35 %. Tanmateix, els poc conscienciats romanen estables al llarg del temps, tot i la disminució del percentatge de persones sense cap mena d'imatge del medi ambient. En conseqüència, la distància relativa entre els sectors amb molta i amb molt poca consciència mediambiental tendeix a incrementar-se.

Segons l'Eurobaròmetre de 1995 el 82 % de la població de la Unió Europea pensa que protegir el medi ambient és un problema immediat i urgent. A Espanya aquest percentatge també és del 82 %. L'única dada específica sobre biodiversitat l'ofereix en una enquesta a nivell mundial el MORI Social Research Institute: el 74 % de la població d'una selecció de països desenvolupats creu que la conservació de la diversitat biològica és molt important.

Segons l'enquesta encarregada pel Departament de Medi Ambient, preocupen en l'àmbit de Catalunya o a escala municipal els problemes que afecten la qualitat de vida dels ciutadans, però quan es pregunta sobre quines actuacions institucionals justifiquen despeses, a l'enquesta de 1994 els entrevistats situen en primer lloc la preservació dels recursos naturals.

Actuacions que justifiquen despeses

	1ª menció	2ª menció	3ª menció
Preservar els recursos naturals	43,9	23	12,9
Fer els llocs més agradables per viure	7,8	18	13,9
Atreure noves empreses a la zona	2,5	4	4,2
Evitar la degradació de condicions de vida	4,9	16,1	16,5
Afavorir el desenvolupament turístic	1,3	2,8	2,2
Protegir la salut dels habitants	9,9	11,8	18,4
Invertir en infraestructures	3,5	5,5	5,9

Mesures d'educació ambiental	25,2	16,1	17,1
No respon	1	2,9	9,1

Font: Índex de Consciència Mediambiental. 1994

En canvi, els temes que motiven consultes al Departament de Medi Ambient no estan gens relacionats amb la biodiversitat. El tema que més motiva les consultes és el tractament dels residus. És a dir, mentre l'opinió pública pot ser sensible a qüestions com la preservació dels espais naturals, no és present en la vida quotidiana dels ciutadans i de les empreses, o no forma part dels problemes que han de resoldre.

No hi ha campanyes públiques que tinguin com a objectiu conscienciar sobre la necessitat de conservar la diversitat biològica, tot i que algunes campanyes hi poden fer referència. En l'enquesta sobre conscienciació ambiental de 1994 del Departament de Medi Ambient, es demostra que les campanyes de sensibilització es recorden poc, essent les més recordades les campanyes contra incendis i sobre recollida selectiva de residus.

El perfil de la persona consciencijada a Catalunya correspon a una persona que viu en una ciutat de més de 100.000 habitants, amb estudis universitaris i relativament jove. Aquest perfil coincideix amb el que identifiquen estudis similars fets arreu d'Europa.

Segons l'estudi *La societat catalana*, de 1998, el 6,1 % de la població de Catalunya participa com a voluntari en l'àmbit ambiental (entitats excursionistes i de natura), un percentatge molt semblant al que recollia el 1994 l'Índex de Consciència Ambiental, que quantificava en un 6,3 % la població que ajuda sempre a associacions ecologistes. Segons l'Índex de Consciència Ambiental de 1995, el 33,9 % de la població de Catalunya selecciona els residus domèstics i el 10,6 % consumeix productes ecològics.

En el registre del Departament de Justícia, hi ha 1.140 associacions inscrites a l'epígraf "Ecologia i Natura". Entre aquestes hi ha escoles de natura, entitats d'educació ambiental, agrupacions ramaderes, agrupacions de defensa forestal, associacions ecologistes, etc. Entre aquestes associacions, i segons el llistat proporcionat Depana, hi ha 171 entitats ecologistes a Catalunya relacionades amb la biodiversitat. La majoria d'aquestes associacions ecologistes es troben a les comarques més poblades de Catalunya i amb ciutats més grans: Barcelonès (52 - 30,4 %), Vallès Occidental (19 - 11,1 %) i Baix Llobregat (17 - 9,9 %).

Objectius a assolir:

- Mantenir l'avaluació del nivell de conscienciació pública i completar les diferents enquestes amb qüestions més directament relacionades amb el coneixement, la conservació i l'ús sostenible dels components de la diversitat biològica, completant, també, aquesta avaluació genèrica amb estudis que facin incidència en aspectes més concrets i agents socials determinats.

- Dissenyar campanyes de conscienciació relacionades amb el coneixement de l'entorn natural i els valors i funcions dels diferents components de la diversitat biològica que arribin a tots els sectors de la població, remarcant aquells aspectes que indueixin a la realització d'accions concretes i a la modificació d'actituds.
- Introduir l'avaluació (prèvia i posterior) en les campanyes de conscienciació institucionals per conèixer la seva adequació als objectius previstos, els col·lectius als quals arriben, el nivell de modificació d'actituds i comportaments, etc.
- Incrementar i millorar els mecanismes de difusió dels coneixements científics relacionats amb la diversitat biològica, vetllant per escurçant la distància que separa els resultats científics de les accions quotidianes de la població en general.
- Incrementar el suport a les associacions relacionades amb el coneixement, la conservació i l'ús sostenible de la diversitat biològica i a les seves activitats. Igualment caldria fomentar i facilitar la participació pública, individual o organitzada, en els diferents nivells de presa de decisions i en la gestió dels components de la diversitat biològica.